

ASTROLOGIJA VIS-Á-VIS OFICIJELNA NAUKA

Jedan od primarnih razloga zašto se prišlo obradi ove teme u našem Godišnjaku je njeno odsustvo iz javnog predstavljanja, kao i često dovođenje u sumnju znanja astrologa o raskoraku između naziva astroloških znakova i položaja planeta. Pošto se na taj način pravi pokušaj rušenja logičnosti i zasnovanosti astrologije u široj javnosti i dovodi u pitanje njena svrsishodnost u savremenom svetu, barem u našem okruženju, ovaj tekst je pokušaj povratka na izvorne vrednosti i drevna saznanja kao osnovu za razvoj astrologije.

Istorijska bronologija

Vraćanjem u srednji vek dolazimo do veze koja je tada postojala između astrologije i drugih nauka, pre svega filozofije i o njihovom međusobnom prožimanju. Jedno od najznačajnijih imena tog doba je Muhjudin Ibn Arabi (1165-1240) koji se smatra „najvećim Majstorom” islamskog misticiizma (*ash-shaikh al-akbar*). Arapski pesnik i sufista, inače poreklom iz Španije, u svojim mističko-filozofskim delima daje sinkretističku panteističku doktrinu (jedinštenost – nerasčlanjivost boga i prirode) koja stiće veliki broj sledbenika i u značajnoj meri ostvaruje uticaj na zapadnoevropsku srednjevekovnu filozofiju. U njegovim pisanim radovima nalaze se i izvesna razmatranja o astrologiji koju on dovodi u vezu sa metafizičkim principima. Tradicio-

nalna doktrina recipročne korespodencije makrokosmosa i mikrokosmosa nalazi se i u ideji korespodencije jedinstvenog i transcendentnog Intelektta i samog razuma koji se obično naziva „intelekt”. Njihov odnos je isti kao odnos izvora svetlosti i njegove refleksije u ograničenom medijumu (oko, sočivo). Ova ideja je u osnovi veza između kosmologije - nauke o kosmosu - i čiste metafizike ovde uzete kao nauke o onome što je s one strane fizičkog, tj. kao doktrine o nestvorenom.

Astrologija kakva je bila u srednjem veku potiče od aleksandrijskog hermetizma. Kao hermetička nauka ona je vezana za aspekte simbolizma koji proizilazi iz primordijalne - prvobitne tradicije. To što je astrologija na moderni zapad stigla u fragmentisanom obliku i što je svedena samo na neke od svojih funkcija nije iz-

nenadujuće, pošto je osnovna karakteristika svete umetnosti da je prenošena usmeno.

Hermetička tradicija koja se raširila u čitavoj Evropi i na Bliskom istoku za svog osnivača ima Hermesa Trismegistosa „tri puta najvećeg Hermesa” koga poistovećuju sa grčkim bogom Hermesom - isceliteljem, krilatim glasnikom bogova (lat. *Mercurius*) i egipatskim Totom, bogom pisanja i magije, ocem svih svetih nauka i umetnosti koji je, kao i Hermes, poštovan kao „psihopompezni, vodič duša kroz podzemni svet.

„Corpus Hermeticum” predstavlja zbirku svih tekstova pripisanih Hermes-Totu, a koji je sačuvan na grčkom jeziku preko gnostičkih i neoplatoničarskih tekstova, dok originalan zapis nije pronađen. „Smaragdna tabla” predstavlja otkrovenje Hermesa Trismegistosa, a hermetički filozofi oduvek su je poštovali kao „tablu zakona” svoje umetnosti. Ova „*Tabula Smaragdina*,” je do nas stigla preko prevoda sa arapskog i latinskog jezika. Muhjudin Ibn Arabi spada u one koji su na najjasniji način predstavljali hermetičke principe.

Hermetička škola i vladajući model slike sveta

Suština hermetičkog učenja

Čitavo hermetičko učenje zasnovano je na gledištu da univerzum i ljudsko biće odgovaraju jedan drugom kao refleksije, ili kao što je rečeno u Smaragdnoj tabli:

„Ono što je gore, jednako je ono što je dole. Ono što je spolja jednako je onome što je unutra.” Tako ono što je u makrokosmosu mora biti prisutno i u mikrokosmosu. S obzirom na njegovo božansko poreklo, čovek je najsavršeniji odraz univerzalnog Intelakta i stoga se on može smatrati ogledalom celokupne slike kosmosa.

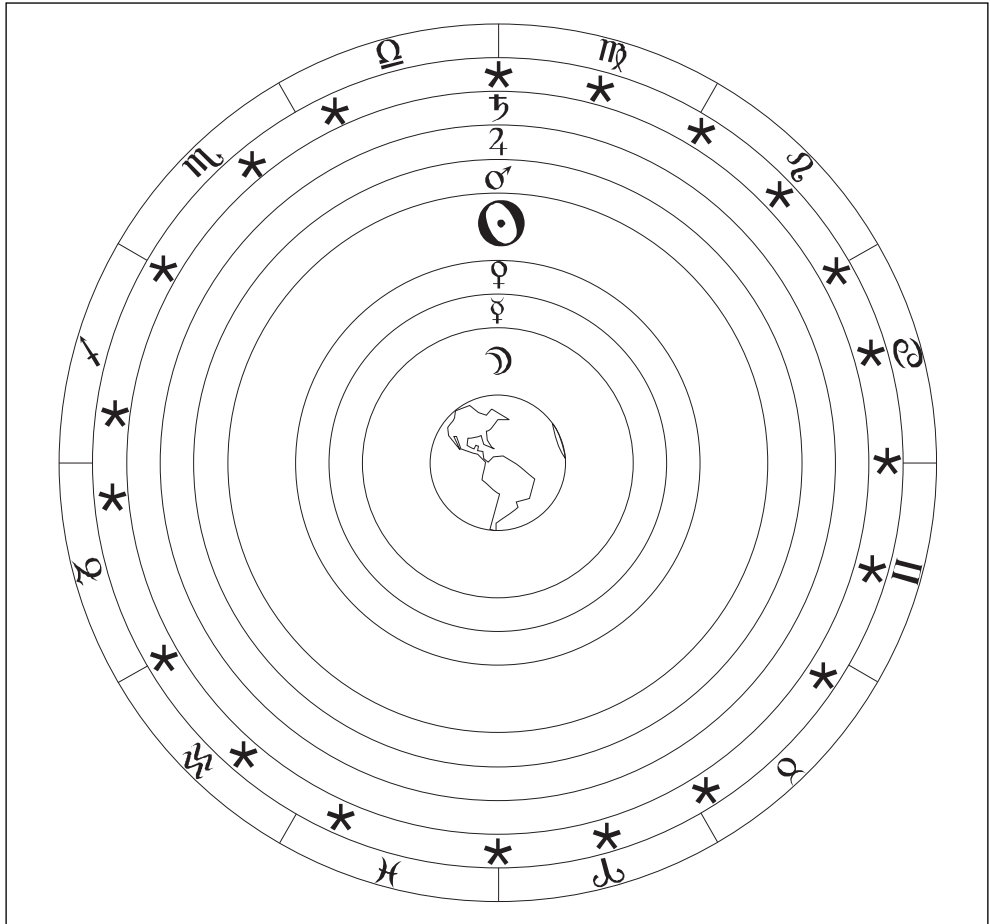
Evolucija modela slike sveta

Najstarija slika sveta - zemlja kao disk prekriven zvezdanim svodom neba - predstavlja prirodno i neposredno iskustvo čitavog čovečanstva. Ona u sebi odražava sveprisutnu dvojnost - nebo svojim kretanjem manifestuje aktivan i muški pol postojanja, dok zemlja odgovara pasivnom ženskom polu. Njihov uzajamni odnos, ili odnos aktivnog i pasivnog principa predstavlja prototip mnogobrojnih analognih dvojnosti, konceptualni par duha (inteleakta) i duše.

Ptolomejev sistem sveta je slika sveta u kojoj zemlja kao globus predstavlja centar. Oko ovog centra se sedam „planeta”: Mesec, Merkur, Venera, Sunce, Mars, Jupiter i Saturn okreće po različitim orbitama i sferama. One su u prvom krugu opasane nebom fiksnih zvezda, a u sledećem nebom bez zvezda ili krugom Zodijaka. Ovo se, prvo, zasniva na neposrednom iskustvu čoveka, a dalja gradacija nebeskih sfera je odraz ontološkog metoda posmatranja porotka sveta, prema kome se na sva-

ki nivo postojanja nastavlja jedan viši, tako da viši nivo u sebi „sadrži” niži. Svaka šira nebeska sfera u kojoj se zvezda kreće je manje uslovljena, čistija i bliža božanskom izvoru, tako da tome odgovara stepen postojanja ili nivo svesnosti. Nebo bez zvezda ili sfera

Ibn Arabi u svojoj kosmologiji predstavlja činjenice hermetičke astrologije pomoću dijagrama koncentričnih sfera uzimajući kao polazište geocentrični sistem planetarnog sveta onako kako ga je zamišljao srednjevekovni svet. Ovdje je fiksna tačka, kojoj su srodna

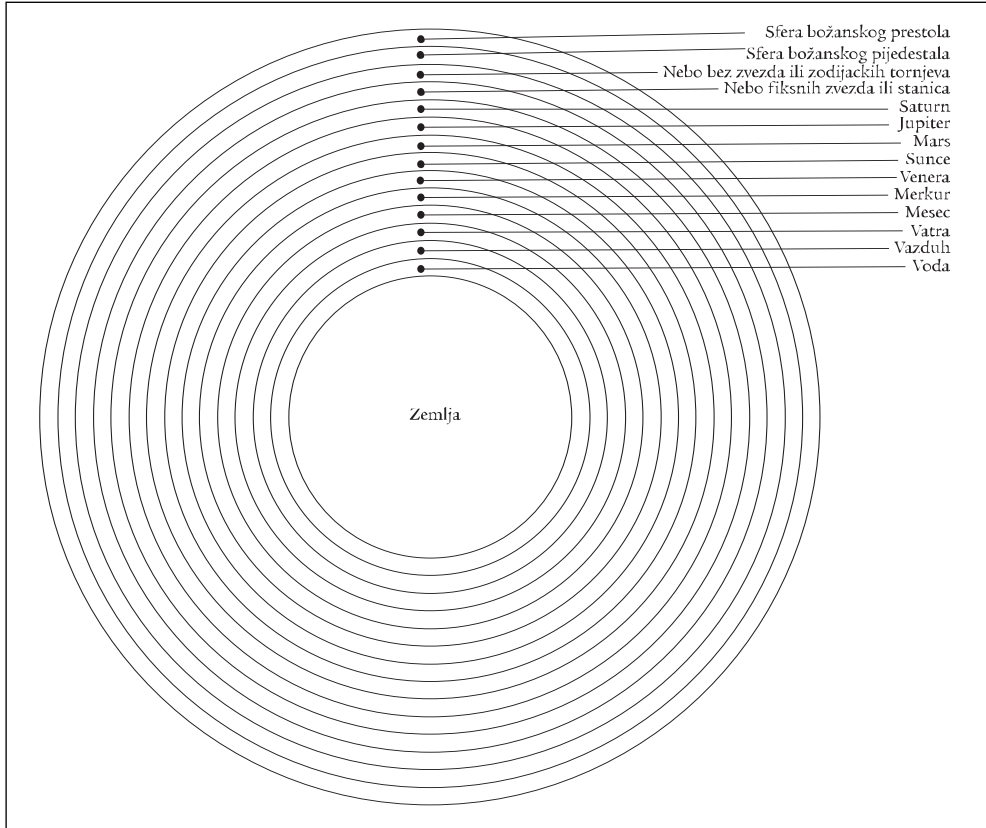
Slika#1 – Ptolomejev sistem

Zodijaka, koje okružuje zvezdano nebo daje nebeskom svodu fiksnih zvezda kretanje, predstavlja prvi pokretač (*primum mobile*) i takođe sveobuhvatni Božanski Intelekt.

sva kretanja zvezda, zemaljska pozicija ljudskog bića i ova perspektiva simboliše centralnu ulogu čoveka u kosmosu u kojoj je on predstavljen kao cilj i centralno težište. Tu leži i odgovor na pitanje

koje se često upućuje astrolozima: „Da li astrolozi znaju da se astrologija zasniva na geocentričnom sistemu i zašto se taj sistem koristi, kada se zna da je gledište po kome se mi nalazimo u centru univerzuma Kopernik „oduvao“?

izvor svetlosti za planete. Ono je takođe i pol koji vlada njihovim kretanjima. To sadrži, kao i sve postojeće stvari, očigledan simbolizam i predstavlja u stvarnosti, uvek sa simbolične i spiritualne tačke gledišta, komplementaran

Slika#2 – *Nebeske sfere*

Heliocentrični model odgovara čisto materijalnom konceptu poimanja stvarnosti, dok se geocentrični sistem ovde koristi u saglasnosti sa stvarnošću onakvom kakva se ona čoveku neposredno predstavlja. Činjenica je da ljudska bića generalno vide kako se Sunce okreće oko Zemlje. Sunce je

pogled okom geocentrične astronomije. Heliocentrični pogled na svet odgovara empirijskom znanju razumnog sveta, ali je korišćen od strane racionalizma kao dokaz da je tardicionalni geocentrični pogled na svet puka prevara, kao i sve spiritualne interpretacije povezane sa tim.

Hijerarhija sfera

Ibn Arabi, kao i Ptolomej, dodeljuje Suncu centralnu poziciju u hijerarhiji nebeskih sfera. On ga poredi sa „Polom” i sa „srcem sveta”. Sferi Sunca on simetrično dodeljuje jedan broj superiornih i inferiornih neba pojašnjavajući Ptolomejev sistem. Prema ovom kosmološkom sistemu Sunce se nalazi u centru šest poznatih planeta. U vertikalno složenom poretku planeta, iznad Sunca nalaze se sfere Marsa, Jupitera i Saturna koji su dalje od Zemlje. Simetrično su na unutra, ispod Sunca, postavljene tri sfere koje su bliže Zemlji – to su sfere Venere, Merkura i Meseca.

Iza neba Saturna nalazi se svod neba fiksnih zvezda, zatim nebo bez zvezda i dve najviše sfere „Božanskog Pijedestala” i „Božanskog Prestola”. Njima opet simetrično odgovaraju četiri sublunarne sfere vatre, vazduha, vode i zemlje. Ovako je podeljeno sedam stupnjeva sa obe strane sfere Sunca. U ovoj podeli sfera „Božanskog Pijedestala” sadrži nebo i zemlju, a najviša sfera „Božanskog Prestola” simboliše sintezu čitavog kosmosa, dok centar zemlje predstavlja inferiorni završetak i centar fiksacije.

U odnosu na ovakav poređak, samo planetrane sfere i sfera fiksnih zvezda odgovaraju razumnom iskustvu.

Ibn Arabi dalje nabraja i sfere više od sfere „Prestola” - govori o čitavoj hijerarhiji različitih „pre-

stola” koji čine stupnjeve neformalnog postojanja. Ali hijerarhija koja je nabrojana je dovoljna i predstavlja celinu zato što „Božanski Prestol’ obuhvata čitavu manifestaciju.

Nebo bez zvezda predstavlja prekid između formalnog i neformalnog. Razlika između vidljivog i nevidljivog neba je stvarna čak i ako je njena upotreba samo simbolična. Ovde „nevidljivo” zapravo predstavlja „transcendentno”. Nebo bez zvezda označava „kraj” prostora zato što se sa tačke gledišta manifestacionog pojavljuje kao „praznina” ili „ništa”. Ove dve sfere neformalne manifestacije – „Prestol” i „Pijedestal” – se izričito nazivaju „nevidljivi svet” i one su van dometa naših čula.

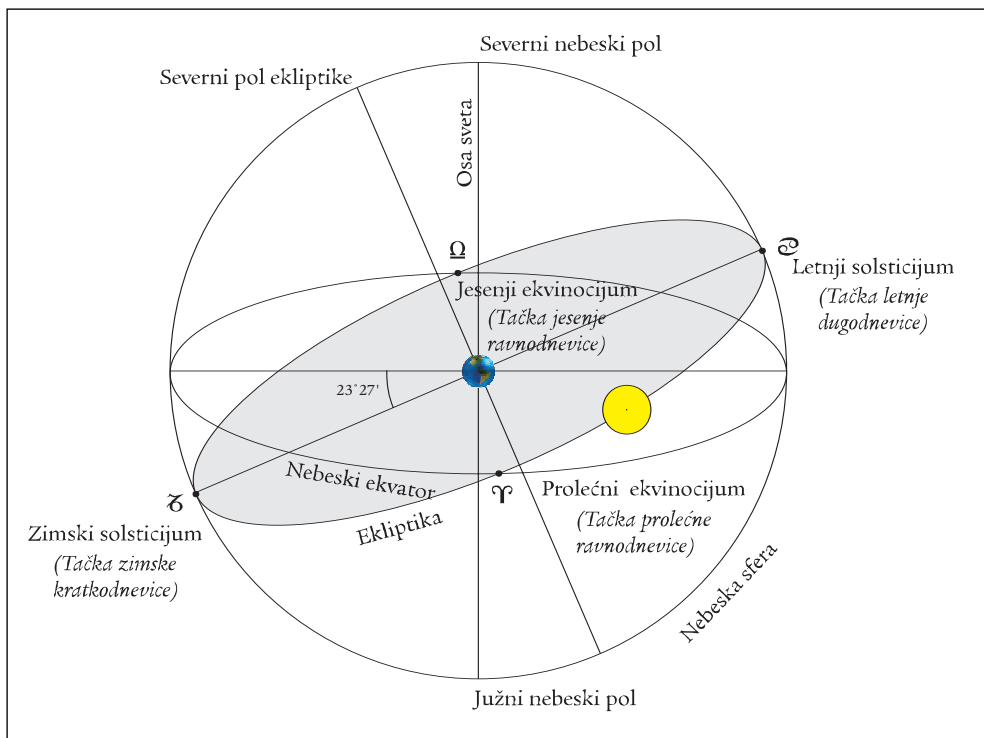
„Pijedestal” predstavlja prvu „polarizaciju” ili svojstveno određenje u odnosu na formalnu manifestaciju koja obuhvata „afirmaciju” i „negaciju”.

Nebo bez zvezda i nebo fiksnih zvezda

Ovde ćemo se više pozabaviti Nebom bez zvezda i precesijom ekvinočijuma. Najveći broj prigovora na astrologiju danas upravo proizilazi iz pogrešnog shvatanja da su ove dve sfere – nebo fiksnih zvezda i nebo bez zvezda – poistovećene. Zbog ove zabune opet čujemo često pitanja poput: „Zašto astrolozi ne razmotre činjenicu da kada je Sunce u znaku Oвна, ono nije zaista u konstelaciji Oвна?” Nebo bez zvezda je nebo dvanaest

znakova Zodijaka. Oni nisu isto što i dvanaest Zodijskih konstelacija sadržanih u nebu fiksnih zvezda. Zodijski znaci predstavljaju „virtuelne determinacije” nebeskog prostora i razlikuju se

tovo celog jednog „znaka” između položaja konstelacija i delova Zodijskih znakova koji nose isto ime. Analogija između naziva Zodijskih znakova i ovih skupina zvezda na ekliptici (Blizanci, Lav, Škorpion)

Slika#3 – Elementi nebeske sfere: ekliptika, nebeski ekvator, ekvinocijumske i solsticijumske tačke

po svom odnosu prema planetarnim „stanicama” ili ”kućama” projektovanim na nebo fiksnih zvezda. Znaci Zodijska su podela ovog neba na dvanaest jednakih delova i ovaj način podele sastoji se od brojanja dvanaest jednakih delova počinjući sa tačkom prolećnog ekvinocijuma - nultim stepenom Oвна. Usled precesije ekvinocijuma, nastala je razlika od go-

zasigurno postoji, ali nije odraz trenutnog zapažanja, već seže u duboku prošlost.

Ovde nije zgoreg podsetiti na definiciju određenih pojava i vezu sa Zodijskom. Ekvinocijum je trenutak kada Sunce u prividnom kretanju oko zemlje stigne na ekvator. Tada je dnevni luk Sunca jednak noćnom, odnosno dan i noć su jednaki (traju po 12

sati). Sunce dolazi na ekliptiku dva puta godišnje i te dve tačke u kojima Sunce preseca ekvator zovu se ekvinocijumske tačke: 21. 03. je prolećni ekvinocijum i 23. 09. - jesenji ekvinocijum. U prolećnoj ekvinocijumskoj tački Sunce ulazi u znak Ovna, a u jesenjoj u znak Vage. Ekvinocijumske tačke nemaju stalan položaj na ekliptici, već se pomeraju od istoka prema zapadu suprotno „prividnom” kretanju Sunca po ekliptici, što je precesija ekvinocijuma. Dva solsticijuma su trenuci kada Sunce u kretanju oko zemlje dostigne najveću pozitivnu deklinaciju (23°27') i to je letnja solsticijumska tačka, odnosno najveću južnu deklinaciju što je zimsku solsticijumska tačka. U letnjoj solsticijumskoj tački Sunce se nalazi 22. juna, kada je na severnoj hemisferi zemlje dan najduži i počinje leto, a na južnoj najkraći i počinje zima. U zimskoj solsticijumskoj tački Sunce se nalazi 22. decembra i tada je obrnuto. Za vreme letnjeg solsticijuma Sunce ulazi u znak Raka, a za vreme zimskog u znak Jarca. Kada bi se ova dva velika kruga nebeskog ekvatora i solarnog ciklusa poklapali ne bi bilo manifestacije godišnjih doba.

Precesija je kretanje koje izvodi rotaciono telo zbog delovanja spoljašnje sile koja nastoji da promeni smer rotacionoj osi tela u prostoru. Ono se odvija tako da rotaciona osa nastoji da se postavi u smeru momenta spoljašnje sile. Takvo kretanje izvodi npr. čigra ili novčić kada se zavrti. Zemljina

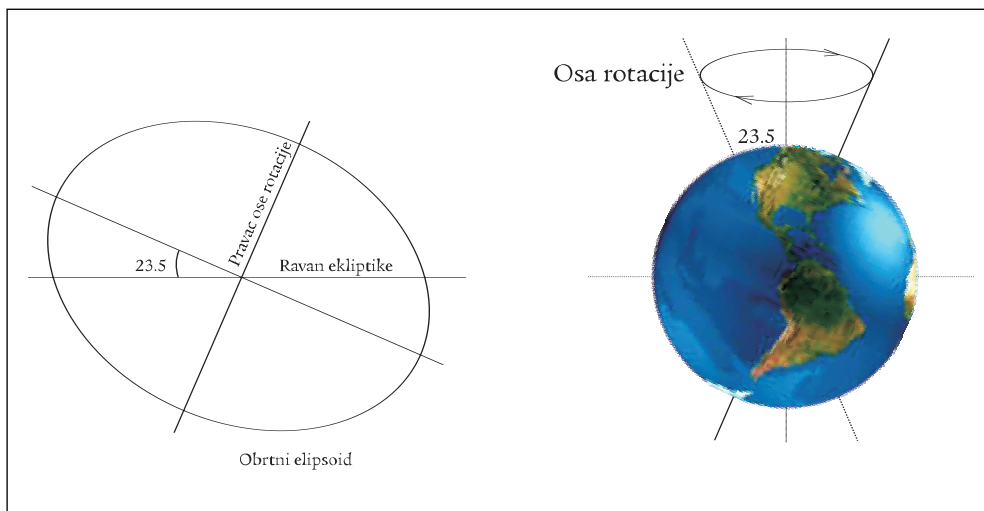
precesija nastaje delovanjem Sunca i Meseca na Zemlju koja nije pravilna lopta, već je elipsoid tj. spljoštena je na polovima, a na ekvatoru ispučena. Taj prsten oko ekvatora nagnut je prema ravni ekliptike pod uglom od 23,5°. Gravitaciona sila Sunca (odnosno Meseca) uzrokuje momenat sile koja nastoji da zaokrene prsten u ravan ekliptike i tako izaziva precesiju. S tim u vezi pomeraju se ekvinocijumske tačke po ekliptici u suprotnom smeru prividnom godišnjem kretanju Sunca, što uzrokuje nastanak tropske godine. Ovo pomeranje prolećne tačke, a s njom i jesenje, po ekliptici naziva se precesija ekvinocijuma.

Presečne tačke solarnog kruga sa nebeskim ekvatorom sprovodi, u odnosu na „nebo fiksnih zvezda”, jednu kompletnu revoluciju - okret u periodu od oko 26000 godina odakle proističe aktuelna dislokacija između znaka ili podele Zodijaka i dvanaest konstalacija koje nose ista imena. Konstalaciju Ovan, na primer, danas nalazimo u „znaku” Bika itd., ali nije ispravno reći da se prolećni ekvinocijum pomera iz znaka Ovna do znaka Vodolije pošto se znači broje počinjući od prolećne tačke. Ali je potpuno ispravno reći da se konstalacija Ovna pomera ka znaku Bika ili da se prolećna tačka - prolećni ekvinocijum, pomerala od konstalacije Ovna do konstalacije Riba. Poslednje preklapanje Zodijskih znakova sa konstalacijama istih znakova odigralo se u prvom veku naše ere, ali je vero-

vatno da nazivi dvanaest znakova datiraju iz perioda prethodnog poklapanja.

Znaci Zodijska su simbolične slike pripisane svakom od dvanaest delova solarnog kruga. Oni

nu, prostoru, materijalnoj prirodi i mnogim drugim ograničavajućim karakteristikama, mogu da poseduju i prikažu isti suštinski kvalitet. Oni se tako pojavljuju kao različiti odrazi manifestacije,

Slika#4 – *Precesija*

predstavljaju sintezu između njihovog spiritalnog značenja koje igra esencijalnu ulogu i mogućih interpretacija grupa zvezda dvanaest konstalacija koje igraju potencijalnu ulogu.

Simbolizam nebesa

Simbol se u suštini identifikuje sa stvari koju simboliše te stoga tradicionalna kosmologija ne pravi eksplicitnu razliku između planetarnih nebesa u njihovoj telesnoj i vidljivoj realnosti i onoga što njima odgovara u suptilnom poretku. Pravi simbolizam zavisi od činjenice da stvari koje mogu da se razlikuju jedna od druge u vreme-

ili proizvodi iste realnosti koja je nezavisna od vremena i prostora.

Nebo bez zvezda je najviša granica razumnog sveta i simbolično pokriva sva ljudska „stanja”. Ono je dakle, u odnosu na sveukupno ljudsko stanje, „mesto” arhetipova i dvanaest znakova Zodijska su pojednostavljene slike tih arhetipova nepromenljivo sadržanih u Božanskom Intelektu.

Nebo fiksnih zvezda nazvano je nebo „stanica”, zato što se kretanje planeta projektuje na njega. Sedam planeta predstavljaju kosmičke posrednike između nepromenljivog sveta arhetipova i zemaljskog centra. Planete, ili zvezde uopšte, predstavljaju telesnu

manifestaciju Duha. One su ute-
lovljena inteligencija a njihova in-
telektualna priroda je izražena u
pravilnosti i ritmičkom kontinu-
tetu njihovog kretanja. To kreta-
nje odvija se kroz medijum vreme-
na.

Sfera superiornog neba - sve
ono što se nalazi izvan sfere fik-
sних zvezda - postoji u čistom tra-
janju. Ona je poistovećena sa neu-
ništivim svetom. Ono što se nalazi
ispod ove sfere podložno je stvara-
nju i propadanju i to se odvija u
vremenu. Fundamentalna mera
vremena je sfera najvišeg neba po
kojoj se meri svo ostalo kretanje i
stoga ona nije podložna vremen-
skom merenju. Vremensko stanje
se na neki način kontrahuje na
mestu gde se meša sa prostornim
stanjem. Tako različite sfere pla-
netarnih svetova gradiraju, počin-
juci sa nedefinisanim granicama
ovog prostora do zemaljskog cen-
tra, i mogu da budu razmotrene
kao mnogi uzastopni stepeni vremen-
ske „kontrakcije”. Nebeska
sfera fiksnih zvezda čini bazično
merenje vremena. Ona se kreće u
odnosu na sferu Zodijaka i proiz-
vodi precesiju ekvinocijuma. Tako
sfera neba bez zvezda predstavlja
glavnu liniju između vremena i
večnosti.

Ovaj svod neba bez zvezda je
krajnja i neodređena ekspanzija
smerova prostora čiji je centar sva-
ko ljudsko biće koje se nalazi na
zemlji bez „perspektive” smerova
koja se menja od jedne individue
do druge zato što se naše vizuelne
ose poklapaju kada fiksiramo jed-

ZODIJAČKI ZNACI SE DELE PO SLEDEĆOJ ŠEMI:

1. *Kardinalni znaci:*

Ovan

topla i suva priroda (vatreni)

Rak

hladna i vlažna priroda (vodeni)

Vaga

topla i vlažna priroda (vazdušni)

Jarac

hladna i suva priroda (zemljani)

2. *Fiksni znaci:*

Bik

hladna i suva priroda (zemljani)

Lav

topla i suva priroda (vatreni)

Škorpion

hladna i vlažna priroda (vodeni)

Vodolija

topla i vlažna priroda (vazdušni)

3. *Promenljivi ili sintetički znaci:*

Blizanci

topla i vlažna priroda (vazdušni)

Devica

hladna i suva priroda (zemljani)

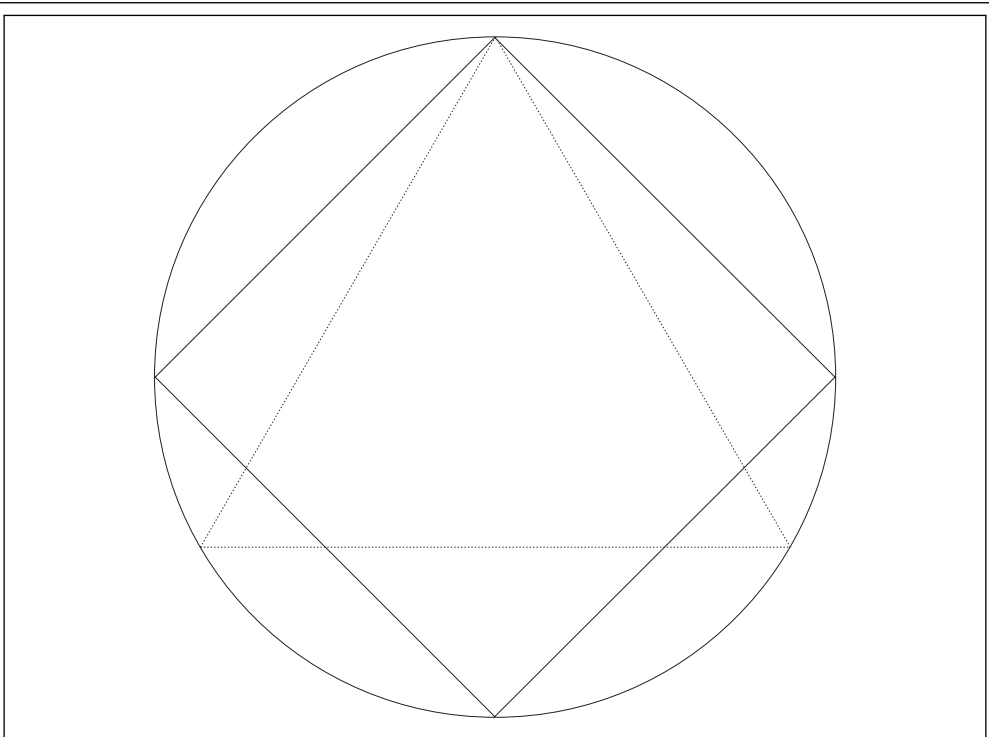
Strelac

topla i suva priroda (vatreni)

Ribe

hladna i vlažna priroda (vodeni)

nu tačku na nebeskom svodu. Ovo su „objektivni” smerovi koji su jednaki za sva ljudska bića koja posmatraju nebo u istom vremen-
skom trenutku. Njih treba razli-
kovati od „subjektivnih” smerova
koji su određeni individualnim
nadirom i zenitom. Upravo pore-
đenje između ova dva poretka

Slika#5 – Podela zodijaka pomoću kvadrata i trougla

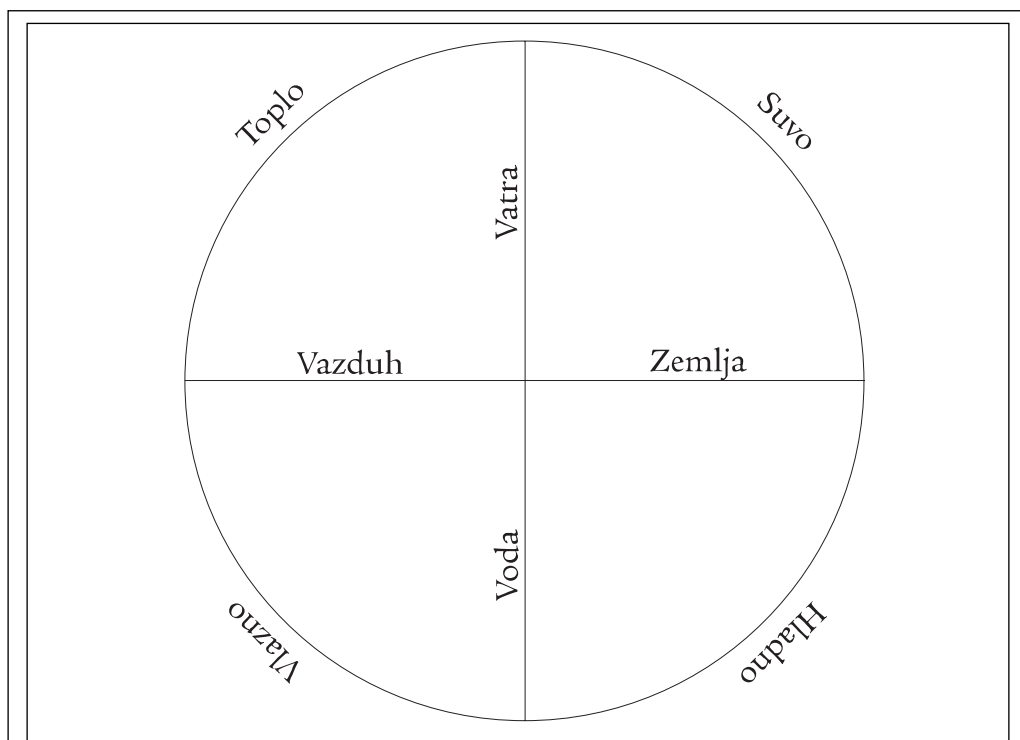
smerova nebeskog prostora – objektivnog i subjektivnog - čini osnovu horoskopa. Smerovi prostora u sebi virtuelno sadrže sve prostorne odnose a kvaliteti ovih smerova nebeskih prostora međusobno su zavisni. Čim definišemo jedan smer ili tačku granične sfere nebeskog prostora koji mu odgovara svi ostali smerovi postaju polarisani u odnosu na njega. Razilaženje polova dnevne „revolucije” neba, odnosno zemlje i godišnjeg ciklusa Sunca determiniše na ekliptici određene tačke – dva ekvinocijuma i dva solsticijuma.

Razilaženje dva velika nebeska kruga (nebeskog ekvatora i solarnog ciklusa) izražava kidanje ravnoteže, što prouzrokuje odre-

đen poredak manifestacije, odnosno poredak kontrasta i komplementarnosti. Četiri kardinalne tačke definisane ovim razilaženjem su znaci ili obeležja ovog kontrasta/komplementarnosti.

Kada su ove četiri tačke ekliptike fiksirane, ostalih osam podela Zodijaka rade se tako da svaka tačka kvadrata u krugu bude dve druge tačke trigona koji po svom redu ponavljaju relaciju u „kvadratu” tako da se prema formuli $3 \times 4 = 4 \times 3 = 12$ dobija 12 znakova Zodijaka.

Ovaj Zodijski kvadrat dalje se identifikuje sa onim kvalitetom ili fundamentalnim tendencijama totalne ili univerzalne prirode što je koren svih diferencijacija. Uni-

Slika#6 – „Rotacija” elemenata

verzalna Priroda nije manifestovana u sebi. Ona se manifestuje preko četiri kvaliteta ili fundamentalne tendencije koje se pojavljuju u razumnom poretku kao toplo i hladno, suvo i vlažno. Toplo i hladno su aktivni kvaliteti. Oni se manifestuju kao ekspanzivne i kontraktivne sile. Oni takođe određuju suprotni par pasivnih kvaliteta, suvoću i vlažnost. Postavljeni na četiri kardinalne tačke Zodijskoga, hladno odgovara solsticijumima, dok toplo odgovara ekvinocijumima. Dva solsticijuma odražavaju na neki način polarnu kontrakciju, dok dva ekvinocijuma postavljena na ekvatoru predstavljaju najviše tačke ekspanzije nebeskih kretanja. Iz ovog razloga

kardinalni znaci slede jedan za drugim po kontrastima. Pasivni kvaliteti suvoće i vlažnosti vezuju zajedno po dva para ovih drugih. Četiri tendencije ili kvaliteta Prirode su sjedinjeni dva po dva. U prirodi četiri elementa ili osnove razumnog sveta zemlja je hladna i suva, voda je hladna i vlažna, vazduh je vlažan i topao, vatra je topla i suva. Međutim, Zodijak sadrži samo nebeske modele četiri elementa i ovi modeli ostaju sastavljeni od četiri tendencije (kvaliteta) same Totalne Prirode.

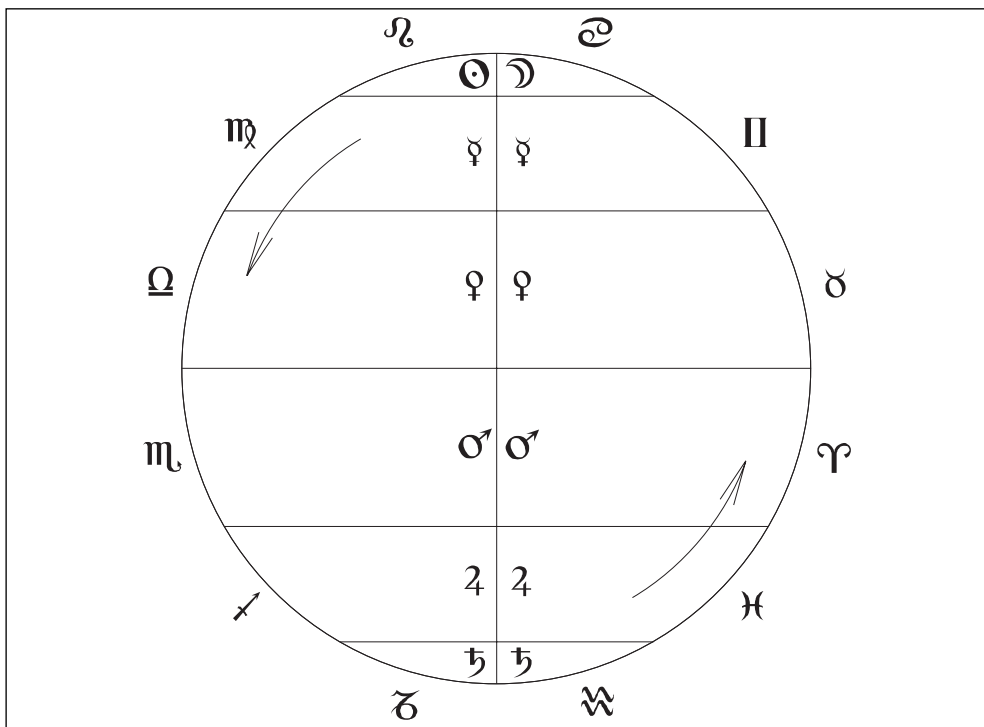
Četiri elementa

Četiri elementa su primarni i generalni kvaliteti pomoću kojih se

bezoblična i čisto kvantitativna supstanca svih tela prvo otkriva u diferenciranom (razlikovanom) obliku. Nepromenljiva suština svakog elementa nema ništa sa bilo kakvom telesnom nedeljivošću. Zemlja, voda, vazduh i vatra generalno su različiti od supstanci koje su nama poznate pod istim nazivom. Ovi elementi predstavljaju „suštine” istih materijalnih formi. I prema zapadnim i prema istočnim hermetičarima elementi nikada nisu predstavljeni u telima u njihovom čistom obliku. Svaka telesna supstanca sadrži sva četiri elementa sa jednim preovlađujućim koji tako daje svoj karakter telesnom ispoljavanju. Tako, na primer, obična voda nije identična sa elementom istog imena, iako je to njena neposredna manifestacija, i u isto vreme je jedno sa pasivnim aspektom prvobitne ili univerzalne supstance.

Četvorstvo fundamentalnih tendencija Totalne Prirode umnožava se trojstvom modaliteta stvaranja čije su kosmičke kongenijalnosti (srodnosti po duhu) tri pokreta ili tri principijelne orijentacije Prvog Intelektu ili Univerzalnog Duha. Ta tri pokreta su: „otvoren” (silazeći pokret) koji se povlači od Principa i koji meri dubinu mogućeg, nosi impuls od izvora ka stvaranju; „ekspanzivni” pokret koji meri svoju širinu, održava i istražuje unutar stvaranja i „povratni” pokret koji impuls vraća ka izvoru, koji je usmeren u smislu egzaltacije ili visine. Ova trojstvo Duha je su-

periorno u odnosu na četvorstvo Prirode. Oni zajedno daju (3x4) 12 kombinacija. Različitosti Zodijskog neba arhetipova idu od manifestovanih suprotnosti do svoje reintegracije u savršenoj sintezi. Kao rezultat reintegracije svog umnožavanja, sve tačke Zodijska koje su u odnosu trigona imaju istu elementnu prirodu, ali se razlikuju prema kvalitetu trostrukosti Duha. I obrnuto, sve tačke koje su u odnosu kvadrata imaju isti spiritualni kvalitet, ali se razlikuju po elementnim kontrastima. Iz ovoga proizilaze različiti karakteri „aspekata” ili uzajamnih pozicija planeta na ekliptici. Kvadrat - odnos pod pravim uglom - obavezno označava kontrast. Isto tako, opozicija - ugao od 180° - označava suprotnost; trigon - ugao od 120° - je izraz savršene sinteze; sekstil - pozicija pod uglom od 60° - izražava srodnost. Zbog prirode kruga tri principijelna pokreta Duha ne mogu više da se porede sa tri dimenzije: dubinom, širinom i visinom, već se one prilagođavaju dvodimenzionalnoj prirodi kruga. „Ekspanzija” se jedina direktno manifestuje. Shodno tome kardinalni znaci, kritična područja solarnog kruga, nazivaju se i „pokretni”, takoreći pokretačke su sile ili ekspanzivnost. „Otvoren” ili silazeći pokret Duha preveden je u kružni poredak fiksacijom i zbog ovog pokreta svet opstaje kao takav. Na kraju, spiritualni pokret ili pokret „povratka” ka izvoru je reflektovan na

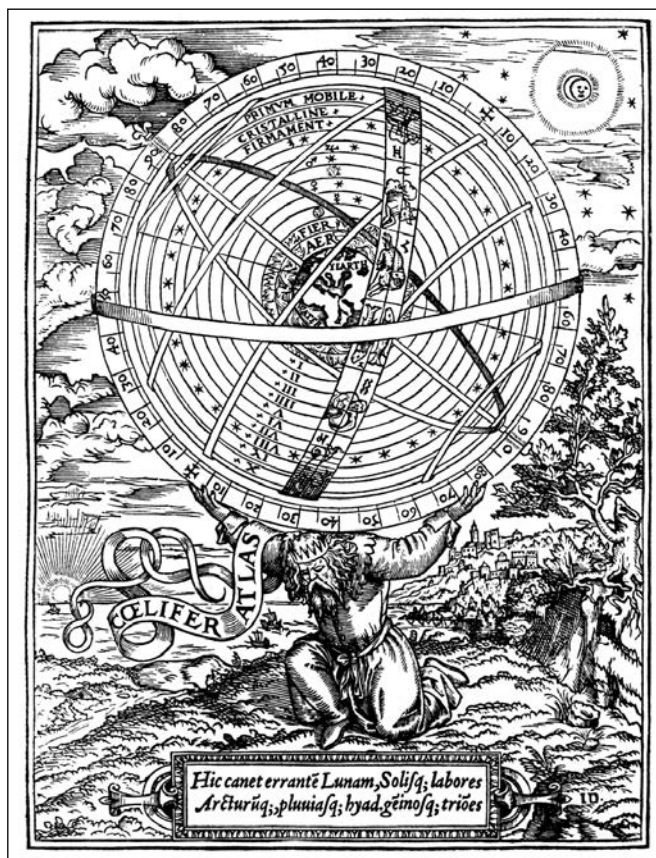

Slika#7 – Planetarne „kuće”

ravan Zodijskog kruga sintezom dve druge pomenute orijentacije i znaci koordinirani sa njima su nazvani „dvostruki”, „sintetički” ili „promenljivi”. U Zodijaku u svakom od četiri elementa odgovara jedan kardinalni znak, jedan fiksni i jedan promenljivi.

Oko dve hiljade godina pre Hrista osa solsticijuma prolazila je između Lava i Raka na gornjem kraju, tako da su, kao rezultat toga, takozvane planetarne „kuće” postale simetrično poredane. Raspodela vladavina planeta po „kućama” je raspodela koja u Zodijaku postaje značajna kada su njihove uobičajene ose postavljene na ovaj način. Svaka planeta poseduje dve susedne „kuće”, le-

vu i desnu, ili žensku i mušku. Izuzetak su Mesec i Sunce koji imaju samo jednu „kuću”(Rak Lav) i svako od njih vlada svojom polovinom Zodijsaka. U najnižoj poziciji ove slike neba, sa obe strane zimskog solsticijuma, na mestu mraka i smrti, „stanuje” Saturn. To je najviša orbita, najudaljenija od luminara, pripisani su mu znakovi suprotni Raku i Lavu, odnosno Jarac i Vodolija. Jupiteru su pripisana dva znaka koji slede iza prethodnih, a koji su u aspektu trigona sa luminarima, što je harmoničan aspekt. Odmah ispod horizontalne srednje ose celog Zodijsaka leže dve kuće Marsa u kvadratnom aspektu, a iznad ose kuće Venere u harmo-

niji aspekta sekstila. Nad ovim leže kuće Merkura koje su najbliže „kućama” luminara. Sunce ne vlada samo svojom sopstvenom „kućom”; ono „krstari” celim Zodijakom, uzdižući se kroz svoju „mušku” stranu i zalazeći kroz „žensku”. „Solsticijum” između zalaženja i uzdizanja leži u dome- nu Saturna. U haosu kojim on vlada „život” Sunca i Meseca je sakriven. Znaci kojima vlada Mars nalaze se naspram onih kojima vlada Venera, znaci kojima vlada Jupiter naspram onih kojima vlada Merkur i znak kojim vlada Saturn naspram znaka ko-

jima vlada Mesec po simetričnom raspore- du sfera.

Zaključak

U ovom prikazu nije dat potpuni kosmo- loški prikaz na kome se astrologija zasniva, a to i nije bila nje- gova svrha. Ovo je, naime, pokušaj da se izvuče, sumira i pred- stavi jedan njegov deo, kao i da se uka- že na neke funda- mentalne polaze koji su, čini se, u dana- šnje vreme pali u za- borav. To sa svoje strane uzrokuje ne- poznavanje i nerazu- mevanje osnovnih astroloških principa i postavki. Problem

nije samo u tome što astrologija nailazi na nerazumevanje kod neupućenih, već i to što se u sa- mom astrološkom svetu, iz nave- denog razloga, razvijaju teorije koje nisu u skladu sa fundamen- talnim principima koji su deo prvobitne tradicije, te se ona ka- snije razvila u mnogo pravaca.

Kao što je u prikazu apo- strofirano, sa protokom vremena i opštih okolnosti, pali su u za- borav pojedini, čak i fundamen- talni delovi prvobitne astrono- mije. Zalaganje ovog teksta je da se savremena astronomija vrati izvornim načelima i sadržjima.

To nikako ne znači zalaganje za apologetski pristup tradiciji, niti je želja da se odustane od njenog daljeg razvoja.

Drugi aspekt se odnosi na prihvatanje astrologije i u delu javnosti koja nije stručna. Naime, kako od strane oficijelne nauke, tako i u delu laičke javnosti, astrologija se većinom osporava i kao nauka i kao veština; osporava se njena zasnovanost i krajnji rezultat.

U pristupu ovom pitanju treba imati na umu sledeće činjenice:

Kao prvo treba razlučiti prilježan astrološki rad od dnevnog pragmatičnog, koji je inače prisutan i u svim ostalim sferama rada. Ovde treba podsetiti da i u onome što se zove naučni pogled na svet, pored čisto naučnih, ima i drugih interesa. Jedan od njih je poznat pod terminom 'velike naučne prevare'.

Drugo, astrologija se u svojim počecima razvijala u zajednici sa drugim naukama i veštinama. Ona je istovremeno bila osnova iz koje su se razvile neke druge nauke, kao što je izvršila uticaj i na druge pravce duhovnog razvoja. To je, čini se, dovoljan razlog da se ne zapostave njene mogućnosti.

I kao najbitnije treba istaći da svaka ljudska aktivnost napreduje različitim tempom, kao i da se razvija u različitim pravcima sa nejednakim uspehom. To što se astrologija, po svojim metodama, u potpunosti ne uklapa

u savremeni pogled na svet i nauku, ne znači da je treba otpisati. Naprotiv, treba dati šansu i drugačijem viđenju stvarnosti. Najbolji dokaz za to je prihvatanje nekih doskoro nepriznatih, alternativnih ili tradicionalnih znanja, kao što je to danas slučaj u medicini. Uz to treba skrenuti pažnju i na činjenicu da astrologija u pojedinim sredinama dobija pravo građanstva kroz otvaranje škola, univerziteta ili formiranje astroloških saveta pri pojedinim, čak i državnim institucijama.

Ovo razmatranje moglo bi se zaključiti opaskom da u svakom momentu stojimo na raskrsnici. U zavisnosti od toga kojim putem krenemo stižemo do tačno profilisanog cilja. Jedno od priznanja ovakvom stavu odnosi se na razvoj Euklidove matematike. Pitanje je gde bismo danas bili da se matematika razvijala u nekom drugom pravcu i koliko bi nam život u nekim aspektima bio jednostavniji.

Tijana Marinković

LITERATURA:

1. Titus Burckhardt „*Mystical Astrology According to Ibn Arabi*”
2. Titus Burckhardt „*Alchemy*”
3. Klaudije Ptolomej „*Tetrabiblos*”
4. Alexander Roob „*Alchemy & Mysticism*”
5. *Opšta enciklopedija JLZ-a*